

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —

Nagykikindán,
Milenkovits S. könyvnyomdája, Kastory-féle ház.

EGYESÜLT

„KIKINDAI KÖZLÖNY és FELSO TORONTÁL“

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Póstán küldve vagy házhoz hordva: Egész évre 14
kor. Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.

Egyes szám ára 12 fillér.

Az állandó baj.

Rég veri már a magyart a Teremtő. Régen bizony. A mezőgazdasági viszonyok egyre silányabbak. Agrikultur állam vagyunk és a népes Kanaánról: az Alföldről kívándorol a nép, mert nincs mit ennie.

A tavalyi rossz esztendő még most is sinyli a nép. Tavasszal, mikor a pázsitos mezők, a buja vetések, széles kukoricza tábláink jó esztendő reményével feledtette bánatainkat: azt hittük, végre valahára a gond is kevesbül, a nép is megelégedett lesz.

Csalódtunk. A tél rohamos léptekkel siet elénk. A kolompos gulya bekerül a tanyáról és ismét az az állapot, hogy nincs takarmány. Valamivel több van, mint tavaly, de ez még mind kevés a szükséglet fedezésére.

A nép tordeli a kezét. És régi igazság, hogy szükség törvényt bont: lassan eladogatja a jószágot, ő magasegíti elő a rossz esztendőket, mert marháját eladva, nem új állattenyésztést, földjét nem trágyázza.

A míg egyrészt a termőföld is romlik, addig az állattenyésztés is pang. Az állat állomány kevesedik, értéke óriási árakra felszökik, a mi a bús gazdaságát csak növelni fogja, a nép állattenyésztési kedve megcsappan, a mi nélkül az Alföldet elképzelni nem lehet.

A gazdasági egyesületek már most figyelmeztessék a népet, hogy takarmány szükségleteiket beszerezzék, igyekezzenek népies előadásokat tartani, a lapokat értesítésekkel ellátni, hol lehet olcsón takarmányt vásárolni. És ha már mindenre tudunk szövetkezetet alakítani, jó lesz megcsinálni a takarmány szövetkezetet is, mely a maga igényeivel úgy lépjen fel, hogy elegendő mennyiséget tartson készletben és ne dolgozzék nagy kamatra.

Nem lehet eléggé hangoztatnunk az állattenyésztés nagyfontosságát, mert földmivelés csak ott van: a hol az állattenyésztés is virágzóan fejlődik. Nálunk, hol az állattenyésztés, csak az utóbbi évtizedekben vett

lendületet, nagyon éberem kell lennünk, hogy a gazdákat a mentől intenzivebb állattenyésztésre sarkaljuk, mert egyfelől a föld termőképességének fenntartása is első rendű kérdés ott, hol az ország földmivelésből él, másrészt az állattenyésztés felette fontos, mert jövedelmező foglalkozási ág és e kettőből: a földmivelés termelte anyagokból és az állattenyésztésből van, nagy kiviteli piacunk.

Addig is, míg a megfogyott marha állomány annyira érezhető, a kivített korlátozni kellene és tilalmat kell vetni a borjú vágatásra: valamint meg kell engedni, a balkáni marha beszállítását is.

A gazdákat a gazdaságosabb, takarékosabb gazdálkodásra kell kioktatni. — A learatott buzaföldön termeljen gyorsan növe takarmányt, mely júliustól őszig, a földön megterem, sőt még kukoriczatörés után főleg a síkságokon, jó időben szintén termelhet takarmányt pótló állati eledelt.

Ismételten hangoztatjuk, hogy nagyon sokat tehetnek a gazdasági egyesületek, kik a népet kioktatják, hogy hol és mit lehet késő őszig termelni.

A mellett beszéljék rá a gazdákat, hogy állat állományukat el ne adogassék, mert tavasszal annak még nagyobb ára lesz, mint az idén volt.

A répa, korpá, krumpli, szükség esetén a csicsóka, kukoriczaszár, sőt a lomblevél is, jó takarmány s ha a jó széna, korpá és répa mellett ittott a lomblevéllel is kíségtjük magunkat, valahogy kikászolódnak a hosszú téből.

Valóban nagy szolgálatokat teszünk a népnek, ha őket kioktatjuk és nagy bajában segítségére szövetkezünk. Így a takarékpénztárak is fektessenek bizonyos tőkét takarmányra. Biztos a pénzük. Csak nem szabad vissza élni a népszükségével, úgy kell az üzleteket lebonyolítani, mint a hogy kitűnő pénzügyeinkéntől a nép azt elvárja.

A kérdés nagy horderejű és rendkívül aktuális. Ha nem is mindenütt, de általában nagy a panasz, hogy

az idén ismét nagy a takarmányhiány. Egyes vidékek valóban kétségbeesetten várják a telet. Jó lesz előre gondoskodni. Meg kell mozgatni minden követ, hogy e fontos gazdasági érdeket olyképpen segítsük lebonyolítani, hogy gazdasági életünket meg ne ingassa.

A magyar ipar jogos követelése a nemzetállam szempontjából.

A „nemzetállam“ teóriáját kevesen ismerik. Legfeljebb politikusaink s jogászaink. Ezeknek is csak igen csekély töredéke. A „nemzetállam“ teóriája ugyszólván egyedül áll. Megalapítója Kunc Iguác, a kolozsvári m. kir. tud. egyetem politikai tanára volt; kit életében, de még ma is kevesen méltányolnak. Kunc több mint két évtizeden keresztül hirdette az egyetem katedrjáról a nemzetállam eszméit szemben az uralkodó politikai felfogással, az u. n. társasági állam rendszerrel, mely minden magasabb etikai célt, idealizmust mellőzve, tisztán az egyének sommázata érdekeinek önző kielégítésére helyezkedik.

A nemzetállam sokkal magasabb pontra emelkedik. Ez a rendszer az államot, mint egységes etikai személyt tekinti, mely mint öncélú lény elsősorban önmagáért él, hogy a benne rejlő szellemi és anyagi erőkapitalist a többi államok, mint szinte személyes lények sorában kellő érvényre jutassa. Emellett a nemzetállam — saját öncélja keretében — polgáraiért is él, kiknek mind egyike maga a nemzet. A nemzet pedig maga az állam, és megfordítva: az állam maga a nemzet.

E helyütt jól megkülönböztetendő a nemzetállam, a nemzeti államtól. Ez nem egyenlő két fogalom! Más az egyik és más jelent a másik. A nemzeti állam lehet nemzet- és társasági állam; míg a nemzetállam csak egy és pedig a fent körülírt értelemben veendő. Nemzetiről közönségesen olyan államban szoktunk beszélni, ahol több nemzetiség van, melyek közül egyik akár történelmi hivatásánál, multjánál vagy egyéb erejénél fogva kiemelkedik és saját karakterének s intencióinak bélyegét nyomja a többi nemzetiségére, miáltal nemzetivé válik. Így van ez velünk is. A magyar mint nemzetiség emelkedett ki a többi (román, horvát, szerb, tót, ruthén, német) nemzetiségek közt, miáltal nemzeti állammá fejlődött.

1905re őszi és téli idény

szenzációs ujdonságok angol és frazezia divatelmékből, zürichi selymekből teljes ruhára és derékakra. Menyasszonyi kelengyék
200—5000 koronáig a

PENTZ MIKLÓS divatáruházában NAGYKIKINDA.

Tehát mindennemű homály eloszlatása végett elég legyen ennyi e két fogalom megkülönböztetésére.

A nemzetállamnak gerince, lényege az, miszerint polgár maga a nemzet, melynek gondolkodása, akarata és belső élet-processzusa a nemzetet alkotó polgárok milliói, együttvéve mint egységes, erkölcsi személyes lét gondolkodásának, akaratának s életprocesszusának felel meg.

Ha a polgárt minden egyes gondolkodásában, tettében a nemzet öncélja vezérli, akkor az a nemzeti, aktív államalak s mint ilyen életerős fejlődésre mindenkörön készen áll. A polgár léte a nemzet léte, a polgár vagyona a nemzet vagyona, melyről az — mint személyes léte fentartási eszközéről, miként az ember — önönmaga rendelkezik.

A nemzetállamban mindent a nemzet öncéljának kell bétölteni, a termőföld egyszerű művelésétől kezdve az emberi agy legszebb megnyilvánulásáig. És ha tovább menve az állami lét többi ágazatán, a törvényhozásban, kormányzásban, bíraskodásban, iparban, kereskedelemben, mezőgazdaságban, szóval minden foglalkozási ágban, minden polgár lelkében a nemzet öntudata él, — akkor beszélhetünk igazán nemzetállamról.

Hogy ez az idő valóban bekövetkezhessék, ehhez első kellék az emberek magasabb szellemi fejlődése s tisztultabb erkölcsi felfogása.

Ha az iparos eme említett szellemi kifejlődés s erkölcs mellett keze munkájába, kalapácsütéseibe a nemzet lehelletét viszi be, ezzel a nemzet öncéljának tett eleget. Ott kell lenni minden magyar iparos művében a nemzet öntudatának a bélyege, miként az meg van az angol iparosnál, aki mikor termékét alkotja, a hatalmas britt nemzet szellemének hódol.

Önálló, fejlett ipar a nemzetnek leg-erősebb anyagi eszköze, fegyvere, melylyel kulturális céljait megvalósíthatja s ráléphet a szellemi tökélyesedés elérhető legmagasabb fokára. De itt fontosnak tartom megjegyezni, hogy a nemzetállamban minden egyes foglalkozás, ha azzal a nemzet öncélja erősödik, — egyaránt értékkel bír.

Ime ez rövid vonásokban a nemzet állam teóriája szemben a társasági államrendszerrel. Ez utóbbiban csupa egyhangu materializmus, egyéni érdekeket hajhászó realizmus van, mely soha sem tudja feleleveníteni a polgárok lelkületét s elernyedte idegeit, miként a nemzetállam teóriája, melynek kellő mértékben kifejlődött ereje még a logfásultabb polgárban is felébreszti a nemzet érzelmének és gondolatának hevítő szikráját. Ez csupa élet, szakadatlan folyamat, amaz sötét komorság.

Lesznek sokan, kik azt fogják mondani, hogy nagyon messze állunk mi még a nemzetállam tényleges megvalósításától és így felette időelőtti foglalkozni ennek keretében, a magyar ipar követeléseitől. Hisz, ha a viszonyok mélyébe kutatunk, Magyarország mint nemzeti állam sem forrott ki teljesen. Ugyszólván még kezdetén vagyunk nemzeti mivoltunknak is, hátha ennek teljes érvényesítését ezeréves láncolatlan multunknál fogva már régen ki kellett volna küzdenünk.

E nemzeti jog sajátossága pedig abban áll, hogy a magyar a többi nemzetiségek felett minden irányban és téren érvényesíthesse történeti és jogi szuverénitását.

A magyar nemzetnek jelenleg tulajdonképeni feladata az, hogy ebbeli fejlődési fokozaton keresztül essék és csak ezután emelkedhetik magasabb fejlődési fokozathoz: a nemzetállam politikájához.

Mint hogy a nemzetállam számostekintetben a nemzeti állam követelményeit önmagában egyesíti, — már mostani törekvésünkben s munkánkban is annak az erős tudatnak kell vezetni bennünket, hogy a nemzeti főknál mi meg nem állapodhatunk.

Az a tudat, hogy ebben a rendszerben ipari követeléseinket még nem dolgozták fel, — egymagában is elégséges ahhoz, hogy a figyelem ideterelődjék. Csalhatatlan a meggyőződésem arra nézve, hogy Magyarország anyagi s kulturális megerősödésének soha ki nem apadható örök forrását a magyar iparban fogja megtalálni akkor, ha e forrást nem elzárni, de megnyit — törekszik.

Évszázadok óta bugyog e forrás a nemzet számára. Üditő hatását — csodálatos képen — nem akarta észrevenni. Pedig érezte, de idegen hatalom ebbeli érzelmét kiölte kebeléből. Akárhogy próbálkozzunk takargatni hibáinkat, egy folt mégis élesen kiviláglik, melyet a nemzet önmagán ejtett akkor, mikor anyagi erejének egyik legjavát: az iparos osztályt modern rabszolgává tette idegen hatalomnak.

Az ország minden részén megmozdult közvélemény, — mely a magyar ipar iránti köteleltségérzetét sürgeti, — a magyar parlamentet s kormányt feladatának komoly véghez vitelére nem egyszer szólította fel. Az iparososztály is nem egy alkalommal fordult kitárt karokkal a nemzetgyűléshez, a parlamenthez; nem alamizsuáért, hanem köteles támogatásért.

De valamint a rohanó patakot csak ideig-óráig lehet eltorlaszolni gátakkal, — akként lehet még csak bizonyos ideig altatni a magyar kis iparos osztályt holmi igéretekkel.

Az az osztály, — melyet az állam fennmaradásának solypontjává, középosztályává tenni volna legtöbb feladatunk — ha kielégítést nem talál mostani keretében, át fogja törni az elébe tornyosuló gátakat, hogy munkája szabad teret lelhesen.

Ezáltal erősödni fog a szélső szocializmus tábor, — s gyengülni fog a nemzet fajsulya.

Nem veszélybe kell kergetnünk a kisiparosságot, hanem fel kell emelnünk kidőlt helyzetéből, hogy munkásságát az állam javára fordíthassa.

Dr. Gerő Eruó.

H I R E K.

Kisember — szegényember.

A szegénység nem zárja ki azt, hogy a mostoha életrend s viszonyok közt élő ember ne legyen legalább is épp oly derék, jellemes és hasznos tagja a társadalomnak, mint a milliókkal rendelkező bankár, földbirtokos, sőt azt sem zárja ki, hogy a kisegzisztencia no legyen lángész, a ki hatalmas tehetségével nagy szolgálatokat tudna tenni az emberiség közösgyének a haladásnak és tökéletesedésnek, a melyfelé örökös utban van és feltartóztatlanul megyen a mindenség valamennyi paránya.

Nem érdektelen tehát annak a fejtegetése, hogy a polgároknak az állam beavatkozására szoruló jogviszonyai berendezésénél jelenleg mennyiben uralkodik a jogegyenlőség s mi volna a teendő arra nézve, hogy az e téren uralkodó viszasságok eltűnjenek vagy kevesbedjenek?

Ismeretes dolog, hogy az életviszonyok mai mozgalmas és fejlődő állapotában a törvények, rendeletek és egyéb szabályok oly számosak és bonyolultak, hogy azokban a szakember is nehezen igazodik el. Eppen azért megbecsülhetetlen a hivatalos egyének abbéli szolgálata, a melyet ezek a közönség, a felek érdekeinek megvédésében a hatóságok előtt gyakorolnak. Mert nincs az a bírói függetlenség és pártatlanság amely mindkét fél érdekét egyaránt megóvna, különösen a jogviták folyamán s így rendszeren a járatanabb, a kevésbé közlekeny természetű, legtöbbször tehát a gyengébb fél huzza a rövidebbet. A jogegyenlőség szempontjából szükséges tehát, hogy a szakszerű jogvédelem minden ügyben, minden egyénre egyaránt kiterjesztessék. Ennek lehetőségét elvben ugyan minden jogállam — hazánk törvényhozása is — elismeri, de a gyakorlatban alkalmazását a jogügyek nagy csoportjára, éppen a legkisebb ügyekre és a jogkereső egyének jelentékeny részére éppen a legszegényebbre nézve megnehezíti, sőt legtöbbször lehetetleníti a szakszerű jogvédelem drágasága.

Hogy tehát maga az elv ne legyen pusztán szó, a melyet rútil kikacag az élet, a szakszerű jogvédelmet mindenkire s minden ügyre nézve hozzáférhetővé kell tenni. A ki tudja azt, hogy a szegényembernek néha pár garasnyi követelése róla nézve épp oly fontos, mint a gazdagok százakra vagy ezrekre menő peres vagyoni, kitapasztalta mennyi herce-hurcával, költséggel, idővesztéssel jár a munkaidejét mulasztó embernél a perlekedés: az belátja nézetünk helyességét.

A szegényvédők rendszere, melyet törvényünk elfogadott, nem elégíthet ki miunket, mert egyrészt nagyon sok és megalázó formassággal jár, másrészt pedig csak a teljesen vagyontalanokra terjed ki. Aztán meg ha már ráfanyalodik is a kispolgár erre a keserves utra, cseberből vederbeesett, mert idejét a bíróságok helyett a községi előjáróságoknál kell elvesztegetnie, a hol jól össze is szidják, hogy mondjuk husz különféle, egy-két követelése miatt husz hivatalos bizonyítványt kell kiállítani. Ez a módja tehát a szakszerű jogsegélynek nem felel meg a jogegyenlőség követelményeinek. Célszerűbb módja volna az ingyenes jogvédelem szerepe állami alapon, úgy hogy azt bárki igénybe vehesse. Másik módja az ingyenes jogvédelem rendezésének a társulás vagy szövetségess. Ha alkalmas a társulás az élet majdnem minden viszonyaiban, ha pártatlan sikerekre vezet a gazdasági élet minden terén, miért volna rossz és hátrányos gazdasági munkánk eredményének és jövedelmünknek megóvásában biztosításában és megvédésében.

— **Bírói áthelyezés.** A király megengedte, hogy Dr. Schernhardt János győri és Brückler István nagyikindai kir. törvényszéki bírák saját kérelmükre kölcsönösen áthelyeztessenek.

— **Eljegyzés.** Terényi István nagyszentmiklósi kir. járásbírói tisztviselő eljegyezte Bantz Adolf helybeli köztisztviselőben álló iparos polgártársunk bájos leányát Mariskát.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter Raffai Kálmán, Csátary Alajos, Perrné Bene Mária és Posztl Leontina okleveles tanítókat illetve tanítónőket a csokai állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké nevezte ki.

— **Torontálvármegye 1906. évi költségvetés tárgyalása.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának rendes őszi közgyűlésében előadandó 1906. évi vármegyei költségvetés tárgyalására, az állandó választmány ülését 1905. évi szeptember hó 25-ikének délutáni 1/4 órájára tűzte ki.

— **Uj napilap Temesvárott.** Makay Iván temesvári hírlapíró Déli Ujság czim alatt új magyar napilapot indított.

— **A magyar nyelv érdekében.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara, amely az ország kereskedelmi és iparkamarái közül egyike a legnagyobbaknak nagy agítással működik a kereskedelem és ipar fellendítésén a Délvidéken. Hatalmas kötetekben szá-

mol be é
arról a n
kifejt. Cs
iparkama
még min
mikor mé
vezték és
most, mil
nyaiban,
oly őriási
hogy a
kizárólag
magyar
és ezt d
földünk
lálásának
nagy szor
kamara t
i p a r c
a magyar
fejtelt ki
tag e tek
között a
ban a M
zókben e

—
lem a m
dig foly
agitáció
barátai,
állításá
vári ipa
havi telj
kikindai
szót a t
minden
iparosseg
gukat to
tudásuka
érdekébe
ítélésene
dor Sár
bőripari
és annak
kamara
jelenti,
felállítás
költség,
nem ejt

F
egy szá
át, hogy
is — de
derék. a
hazánk
az ipaz

—
halt me
rű munk
dőt, vid
kel. Öz
ták az
után ag

—
járavall
— gyás
véget e
évtized
czég sz
tulajdon
ben edd
kocsider
— mely

A tüztö
iramodá
minden
ditotta
azokat
égési s
leggonc
napelöt
kereske
vét me

gyében.
ségi örs
szabásu
héten a
rövid i
lopott
banda
lótolvaj
tattak.

désnél.

mol be évi működéséről évi jelentésében arról a nagyarányú tevékenységről, melyat kifejt. Csak azt csodáljuk, hogy a temesvári iparkamara gyűlésein a tárgyalási nyelv még mindig abból az időből maradt meg, mikor még Temesvár várost kis Bécsnek neveztek és a város teljesen német volt. De most, mikor ez a város nemcsak külső arányaiban, de a magyarosodás tekintetében is oly óriásit haladt, nagyon furcsán hangzik, hogy a kamara gyűlésein a tanácskozás kizárólag német és csak most kezd egy-egy magyar beszéd is elhangzani, de ez is — és ezt dicsérőleg említjük meg — egyik földünk Fodor Sándor, kamarai tag felszólalásának eredménye. Fodor Sándor, ki nagy szorgalommal látogatja a kereskedelmi kamara üléseit — mint a Magyar Bőripar című szaklapban olvastuk újabban a magyar timáriszkola felállítására érdeklődött ki nagy agilitást. Az érdemes kamarai tag e tekintetben való működéséről egyebek között a f. é. szeptember hó 20-iki számában a Magyar Bőripar a következőkben emlékezik meg.

— „A magyar timáriszkoláért. A küzdelem a magyar timáriszkoláért még mindig folyik az országban és ha nagyhangú agitáció nem is hallatszik, a szakiskola igaz barátai, nem szűnnek meg soha annak felállítására érdeklődés szót emelni. — A temesvári iparkamara szeptember 4-iki rendes havi teljes ülésében Fodor Sándor nagy-kikindai timármester, kamarai kultag emelt szót a timáriszkola érdekében. A Kamara minden éven ad rendes ösztöndíjakat olyan iparossegédeknek és tanulóknak, akik magukat tovább kiképezni óhajtják és azután tudásukat az iparosság és a kereskedelem érdekében fejtik ki. Ezen ösztöndíjak odaítélésének tárgyalásakor ragadta meg Fodor Sándor az alkalmat, hogy a magyar bőripari szakiskola érdekében szót emeljen és annak felállítását sürgesse. Mára János kamarai titkár a felszólalásra válaszul kijelenté, hogy tudomása szerint az iskola felállításainak egyedüli akadály a nagy költség, azonban a kormány az eszmét még nem ejtette el.“

Fodor Sándorról így emlékszik meg egy szaklap, mely közleményt azért vettük át, hogy kimutassuk, miszerint — ha elvéve is — de városunk iparosai között is akad derék a magyarosodásért küzdő iparos, ki hazánk szép nyelvének terjesztése mellett az ipaz fejlesztését is elmozdítja.

— Százkét éves. Egy iparos özvegye halt meg szeptember hó 20-án, aki egyszerű munkássorban megért százkét esztendő, vidám kedélylyel és egészséges lélekkel. Özv. Vaszi V. Vitályosnének hívták az öreg asszonyt, aki rövid betegedés után aggkórban meghalt.

— Egési sebekbe belehalt. Egy derék, járavaló családapa, Bojity Lyubomir halála — gyászba döntötte családját. A tragikus véget ért kereskedő több mint három évtizedeken át volt a helybeli Krausz M. cég szolgálatában. Az elmúlt héten a cég-tulajdonos tanyájára hajtattott ki és utközben eddig megfoghatatlan módon valahogyan a kocsiderékben levő szalma meggyuladt, melytől a kocsis ülése is tüzet fogott. A tüztől a lovak megbokrosodtak és vad iramodással száguldottak tovább. Bojity minden erejét a lovak megfékezésére fordította és mikor nagy nehezen sikerült azokat megállítani, akkorra már oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy azokba a leggondosabb orvosi kezelés mellett is tegnapelőtt belehalt. A szomorú véget ért kereskedő 56 évet élt. Temetése nagy részvét mellett tegnap délután ment végbe.

— Nagyszabású lóköltő banda a megyében. Jeszenszky törökkanizsai csendőrségi őrsvezető, aki hetek óta nyomoz, nagyszabású lóköltő bandát kerített kézre. A héten a banda az egész Torontál megyében rövid idő alatt 43 lovat és 4 darab csikót lopott mintegy 8090 korona értékben. A banda feje Sail Markó cigány, közveszélyes lótolvaj, akit több társával együtt letartóztattak.

— Visszaélések a piaci helypénzszedésnél. Egy szavahihető iparos beszélt el

nekünk, hogy a piaci helypénzszedés körül visszaélések történek, a mennyiben a helypénz lefizetéséről kiadott bécát később visszavesszik és újból kiadják egy másik piaci elárúsnak. Mi részünkről úgy tudjuk, hogy helypénzszedőktől éppen kipróbált megbízható embereket alkalmaz a város; mind a mellett felhívjuk a polgármester ur figyelmét a körülményre. Mert a hirmondó maga is adott át ilyen elkobozott kétszer használt bécát a piaci ellenőrzőnek.

— Furfangos paraszt. Jovanov Szvetozár Klári-i illetőségű szerb paraszt tegnapelőtt Kikindára jövet a klárii uton harminc darab juhot talált őrizetlenül letelezni. Elgondolkozott a kövér gazdátlan juhok láttára. Egyszerre csak maga elé terelte őket és szépen behajtotta Kikindára, itt nyomban eladta a birkákat mint sajátját Milovánov Gyura helybeli mézárósnak darabját 12 korona árban. Foglalóul, míg a juhokról a járlatot meghozza, 100 koronát felvett, azzal tovább állott. Wolf Lajos klárii lakos a juhok gazdája éppen akkor találta meg a juhokat a mézárósnál, mikor az már kettőről lehozta a bőrt.

— Két emberölés. Magyarcernyáról jelentik, hogy f. hó 18-án délután Bende József Karunci Juliannával kint dolgozott a dohányföldön, miközben valami fölött összeszólalkoztak. Bendét a fiatal nő felesége olyan haragra lobbantotta, hogy a kezében volt kapával reárontott és úgy vágta fejbe, hogy a fiatal nő koponyatörés következtében rögtön meghalt. A mint a véres esetnek híre ment, a szerencsétlen nő rokona Biaci István fegyvert fogott és Bendét saját lakásán lelőtte.

— A végső cél. Egykézből származik az élet és a halál. Egy kéz teremti a növényt és a növényerőt. Ugyanazon kéz oltja belénk az élethez való ragaszkodást és haláltól való irtózatot; a vágyat és a szemérmét; a büns hajlandóságot és a tiltakozás ösztönét. Fajdalmas ellenmondásokból van megalkotva az ember. Vesztes a teste, ha lemond; vesztes a lelke, ha le nem mond. A természet egyedüli vesztese az ember. Az ember egyedüli nyeresége csak az, hogy az élet bizonyosan megcsalja. Ez a bizonyosság ad az életnek súlyt, a halálnak könnyűlést.

Ugy látom az életnek goromba csalásai vannak. Önczélként jelentkezik, pedig czéltalan önmagára nézve, mint a porszem. A másokért való létezésben rejlik az életnek legelső és legutolsó ösztönösége. Az önfeláldozás egyetlen világos követelés, amit meg kell értenünk. Ennek megértésében összpontosul az emberi nagyság. Ha kevés a nagy ember, ez azt jelenti, hogy kevés a boldog ember.

Ahol elismerjük az életet tartozásnak s ahol számlánkat lerójjuk a örvendezőkkel és a szenvedőkkel szemben: ott az élet kínos ellenmondásai harmoniába olvadnak össze, — mert az emberi lélek előtt megnyitja kapuit az egyetlen zavartalan boldogság. Mikor egymásért élünk, akkor kezd az történni, amit Isten is akar, a természet is akar.

A szeretetnek és a szenvedésnek testvérei ölekezése teremti meg a földön azt a magasztos harmoniát, melyet áhító lelkek az egekben keres.

— Szerb népgyűlés Karlován. Csütörtökön a magyarországi szerb radikálisok rendkívüli népgyűlést tartottak, melyen Dél-magyarország minden vidékről mintegy ötezeren vettek részt. — A gyűlést Jovanovits Milivoj ottani gör. kel. lelkész nyitotta meg. Elnöke Popovits Bozsidar verseczi esperes és Birimac Döme nkikindai kereskedő lett. Első szónok Tomics Jása a Zasztava szerkesztője volt, ki a politikai helyzetet ecsetelte, bírálta a lemondott kormányt és határozati javaslatot nyújtott be az általános titkos választói jog behozataláról. Beszélt még Dr. Miletics Szlavko verseczi orvos, Jovanovits Milivoj karlovai lelkész, dr. Hadzsi ügyvéd és Trifunac Ava helybeli földműves. A gyűlés a határozati javaslatot elfogadta és a legnagyobb rendben szétoszlott.

— Megszűnt sztrajk. A zombolyai sztrajk véget ért. A munkások és munkaadók között megegyezés jött létre, mely szerint a munkaidő reggel 6 órától este 6 óráig tart 2 óra ebéddíóvel. A bérekre nézve pedig kikötötték, hogy férfiaknak 1.60 koronát, nőknek 1.20 koronát fizetnek.

— Tűz. Nedin Péra helybeli gazdának tanyáján tűz támadt kedden, amely nagy pusztítást vitt véghez a felhalmozott takarmány és szalmakészlet között. A kár mintegy 5000 koronát tesz ki.

— Villanyos színház. Ma, holnap és hétfőn este Jansen A. villanyos színháza mutatja be a világot. Jansen tudományos színháza valóban megfelel a nevének, mert minden bemutatott képcsoportozat igazán tudományos értékkel bír és a képek tisztasága által a szemre nem hatnak kellemetlenül, mint a mozgó fényképek legtöbbször, az ilyen, a tudományt, ismeretet terjesztő előadások igen érdekesek nemcsak azért, mert sok mindennel megismertetnek, de különösen a szemléltetés által bírnak nagy becsesé, mert a tanítás, az ismeretátruházás közvetlenül történik és maradandó értékű. Az előadások a Nemzeti szálloda disztermében tartatnak.

— Colosseum cirkusz. Vasárnap óta szebbnél-szebb mutatványokkal gyönyörködteti Horváth R. tulajdonos cirkusza a közönséget. Van birokverseny is, mely iránt nagy az érdeklődés, mivel ezuttal olyan mesterek vannak itt, kiknek Európa-szerte jó hírnevük van. Cziganievics Zbisko világbjnok, Sándorffy, Krisztensen, Jankovszky mindmennyi elsőrangú birkozó. Ma kerül döntésre, hogy ki lesz az első díj nyertese. Cziganievics és Krisztensen dán athléta mérkőznek az első díjért végkimerülésig tartó birokban, mely annál is érdekesebbnek ígérkezik, mert Cziganievics külön 500 koronát tett letétbe a jury elnökénél az esetre, ha Krisztensen őt legyőzné. — A döntő mérkőzés nagyon izgató lesz, mert mindkét athléta ritka erejű és ügyességű.

— Szép és biztos mellékkereset. Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megéri vagy a hol a filoxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda“ Budapest, váci-utca 20/b.

— Irigy Hölgyek nem árulják el egymásnak, hogy a legjobb és legbiztosabb szépitőszert a Balassa féle Ugorkatej mely még a legérzékenyebb bőrnek sem ártalmas. Kiváltságáért a párisi és bécsi kiállításokon aranyéremmel tüntetett ki. Nélkülözhetlen toilett-cikk, bál, séta, színház előtt, de különösen a nap és szél befolyása ellen. Üvegje 2 korona a gyógyszerárakban. Postán küldi a készítő, Balassa K. gyógyszerár, Budapest-Erzsébetfalva.

Felolvas szerkesztő és leltulajdonos:

Kemény János.

Milenkovits S. könyvnyomdájá, Nagyikindán.

Hirdetések.

Grand szőnyeg-tárház!

Egyedüli raktára és áruhelye az

I. torontáli

szőnyeggyárnak Nagybecskerekéről,

valódi Szmirna-, Plüs-, Juta-, Spárga-, ágy- és falszőnyegeknek.

PETNZ MIKLÓS

DIVATÁRUHÁZA

NAGYKIKINDA.

Fényképészet.

Tisztelettel alulírott értesitem Nagykikinda város és környéke n. é. közönségét, hogy helyben a főutcán a **Pacsu-féle házban**

fényképészeti műtermet nyitottam.

Készítek minden fénykép után **életnagyságu képeket** feltétlen jótállással úgy hasonlatosság mint tartósság tekintetében.

Szives látogatásért esd

kiváló tisztelettel
LANG KÁROLY
fényképész.

663 szám.

1905 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nkikindai kir. törvényszéknek 1905. évi 8930. számú végzése következtében Dr. Wolf Jakab nkikindai ügyvéd által képviselt Máté Ignác szőreghi lakos javára Stein Manó ellen 2000 Kor. s jár. erejéig 1905. évi szeptember hó 9-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2150 korona 94 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle bolti felszerelési és berendezési tárgyak, árucikkek, különféle szobabutorok és kukoricza nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykikindai kir. járásbíró 1905-ik évi V. 850. számú végzése folytán 2000 kor. tőkekövetelés ennek 1905 évi aug. hó 15. napjától járó 6%, kamatai 1/2% váltódíj és eddig összesen 124 kor. 83 fillérben bírálag már megállapított költségek erejéig alperes üzlethelyiségében és lakásán Szerb-Padén leendő megtartására 1905. évi október hó 5-ik napjának délután 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adani.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagykikindán, 1905. évi szept. hó 21. napján.

Takács Ákos
kir. bir. végrehajtó.

≡ Jó minőségű ≡

Must

hektoliterenként 12 forint,
ugyanott 500 hl egy tömegben
megvehető:

csemege szőlő, őszi duráncai ba-
rack, rétes-alma

póstaladanként 1 forint
előleges pénz beküldése mellett szállit.
Zöld paprika, uborka, paradicsom

póstaladanként 80 kr.

Szabó Géza, Csongrád.

585 szám

végh. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykikindai kir. járásbíró 1905 évi V 582/1 számú végzése által Fischer testvérek szegedi cég végrehajtó javára Berkovits Mayer szerb-padéi lakos ellen 155 korona tőke s járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírálag le- és felülfoglalt és 916 koronára becsült különféle házbutorok, koresmai berendezés, 750 liter és 30 palack bor, hordók és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak végrehajtó hátralékos 82 korona 79 fillér tőke és a felmerülő költség iránti követelése behajtása végett.

Mely árverésnek a 1905. V. 69/1. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Szerb-Padén végrehajtást szervezett lakásán leendő eszközökre 1905. évi szeptember hó 28-ik napjának délutáni 4 órája, határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagykikindán 1905-ik szeptember hó 13. napján.

Stolz Adolf,
kir. bir. végrehajtó.

Ujdonság! Ujdonság!

Óriási megtakarítás!

Minden háziasszony és kísérlet után
állandóan használja a

„PACIFIC“

száraz tojáslisztkelesztményt.

Tyuktojás felhasználásával gyártja:

Strobentz Testvérek

gyár-részvénytársaság,

Budapest, IX ker., Üllői-ut 89 szám.

A „Pacific“ tojásliszt sült és főtt tészta-
kuglyáinak készítésénél kitűnően használható és teljesen pótolja a sütésnél és főzésnél a friss tojássárgáját. Nem romlik és ennélfogva állandó készletben tartható minden háztartásban.

A következő csomagolásban van forgalomban

100 gramm ára 2-40 K (160 tojássárgáját helyettes.

50 „ „ 1-20 K (80 „ „ „ „ „

25 „ „ -60 K (40 „ „ „ „ „

4 „levélb. -10 K (6 „ „ „ „ „

Kapható minden nagyobb fűszer és csemege-
üzletben.

Legjobb szépség!
Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higgyant, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerkereskedésben kapható.

FÖLDES-féle

Margit-Crème.

Ezen világhírű arckenőcs elásvolt szep-
lőt, májfoltot, pattanást, mitessert és más minden bőrbajt, sőt ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot fehérre, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.,
Magyar hölgyor (három féle színben)
1-20 kor., Margit szappan 70 fillér,
Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor., Mar-
git arcvíz 1 korona.

Póstán utánvétellel, vagy a pénz elő-
zetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész, ARAD.

Főraktár Nagykikindán: Erős Aladár,
Rogátsy Kálmán gyógyszerárakban.

Csodás, gyors és biztos hatása. — Tör-
vényileg védve. Óvakodjunk utánzatoktól!

— BUDAPESTI —

HARISNYAGYÁR

ajánlja dús raktárát

női- férfi és gyermekharisnyákban
eredeti gyári árban.

12 pár megrendelésnél bérmentve.

Harisnya fejelések elvállaltatnak.

Arjagyzék kívánatra ingyen.

Budapesti Harisnyagyár

főraktár V. Fűrdő-utca 1/a.

— Számtalan elismerőlevél. —

Hirdetések

a
„TORONTÁLI KÖZLÖNY“

részére a

Milencovits-féle könyvnyomdában

Mokrini-utca, Kasztóry-féle ház,

vétetnek fel.

Pilseni ősforrás sör.

A mai naptól kezdve a polgári serfözde pilseni főrak-
táramban úgy nagyban, mint kicsinyben a

„fehér kereszt“

vendéglőjében (Vásár-utca),

paszterizált pilseni sör
palaczkokban kapható

Wittenberg M.

pilseni ősforrás sör főraktára
Nagykikindán.